

KANT'TA NUMEN VE NESNE

Dr. Ahmet UĞURLU

eski
rehli
YAYINLARI

Eskiyeni Yayınları: 62

KANTİTA NÜMEN VE NESNE

Dr. Ahmet UĞURLU

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
SAGE Yayıncılık Rek. Mat. San. Tic. Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Cd. Uğurlu İş Merkezi No: 97/24
Tel: 0 312. 341 00 02 İskitler/ANKARA
(Sertifika no: 14721)

1. Baskı: Ekim 2019

ISBN: 978-605-5978-73-0

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA

Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89

Web: www.eskiyeni.org • e-mail: fcr@fcr.com.tr

KANT'TA NUMEN VE NESNE

DR. Ahmet UĞURLU

Ankara 2019

Dr. Ahmet UĞURLU

1979 Yılında Bitlis'in Hizan ilçesinin Kapısu köyünde dünyaya gelmiştir. İlkokul eğitimini Bitlis merkezde bulunan bir okulda tamamladıktan sonra orta eğitimi için Bitlis İmam Hatip Lisesine kaydını yapmıştır. 1996 yılında bu okuldan mezun olduktan bir yıl sonra Lisans eğitim için Haran Üniversitesi İlahiyat fakültesindeki eğitimine başlamıştır. 2002 yılında buradan mezun olduktan sonra bir süre öğretmenlik görevinde bulunduktan sonra aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Kelam bilim dalında “El-İbane adlı eseri örneğinde El-Eş’âri’inin Kelamcılığı” adlı yüksek lisans tezini tamamlamıştır. Kısa bir süre sonra İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri bölümünde doktora eğitimine başlamıştır. Doktora eğitimini “Schopenhauer’de İrade ve Ahlak” adlı tezi sunduktan sonra 2013 yılında tamamlamıştır. Kısa bir süre sonra meslek hayatında değişikliğe gidip halen devam etmekte olduğu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde İslam Felsefesi Ana bilim dalında öğretim üyeliği görevine başlamıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-----	7
GİRİŞ-----	9
A) KANT DÜŞÜNCESİNDE NUMENAL VARLIK -----	29
A1) Numen ve Temsil-----	29
A2) Numen ve Ben -----	50
A3) Aklın İdeaları-----	67
B) KANT DÜŞÜNCESİNDE BİLİMSEL BİLGİ -----	83
B 1) Fiziksel Nesnelerin Kuruluşu-----	83
B 2) Matematiksel Nesnelerin Kuruluşu -----	135
C) KANT DÜŞÜNCESİNDE YARGILAR-----	155
C1) Refleksif ve Determinatif Yargılar -----	155
C2) Ampirik Kavramların Kuruluşu -----	165
C3) Saf Bir Ruhsal Hal Olarak Sanat Tecrübesi-----	172
C3) Aklın Devrede Olduğu Bir Tecrübe Olarak Yüce -----	177
C4) Canlılık -----	179
SONUÇ-----	183
KAYNAKÇA-----	201
DİZİN-----	205

ÖN SÖZ

Kant'a yönelik ilginin her daim yeniden canlanması onun kendi dönemine hasredilmeyecek bir düşünür olduğuna delalet eder. Dönemde yaşanan epistemolojik ya da ontolojik sorunları Kant'ın çerçevesinden ele almak ondan sonraki her dönemde düşünürlere cazip gelmiştir. Bunun belki en önemli sebebi olarak günümüz epistemolojik ve metafiziksel çerçevenin bazı değişimlere uğramış olsa da temellerinin Kant tarafından atılmış olmasından ileri geldiğini söylemek mümkündür. Bu nedenle Kant düşüncesinin detaylı bir araştırılmasının ve buna bağlı olarak tartışılmasının önemi açıktır. Kant çalışmalarının ona ait çerçevenin sınırlıklarının ve zorluklarının farkına vardırması ve yeni bir felsefi çerçeve üretmesinin önünü açması itibari ile önemli olduğunu vurgulamak gerekir.

Bu açıdan çalışmamız Kant düşüncesinin batı metafiziği itibari ile ne tür bir dönüşüme kaynaklık ettiğinin gösterilmesini amaçlamaktadır. Kant'a kadar Batı düşüncesinin, klasik metafiziği dil, mantık ve matematikte tasfiyesini gerçekleştirebildiğini söylemek mümkün değildir. Bilimde gerçekleşen devrimin mantık, dil ve matematikle uyumlu bir şekilde inşası klasik metafiziğin tasfiyesini gerektirmiş olmasına rağmen bu uyumu gerçekleştirmeye yönelik bütün girişimler ya klasik metafiziğe referansla ortaya çıkmakta ya da düşünme faaliyetinin özü olan yargı faaliyetini kıyaslama ve soyutlamaya indirgeyen yaklaşımlar olarak zuhur etmekteydi. Kant bu iki girişimin de başarısız olduğunun farkında olarak yeni bilim düşüncesine uygun bir varlık anlayışı geliştirdiği söylenebilir. Bu nedenle Kant düşüncesinin batı bilgi ve varlık anlayışı itibari ile nereye oturduğunun görülebilmesi için daha önceki metafiziği nasıl tasfiye ettiğinin ortaya konulması gerekmektedir.

Çalışmamamızda Kant'ın klasik metafiziğe yönelik ne tür eleştirilerde bulunduğunu ve kendi yaklaşımının önceki metafizikten hangi yönlerden farklılaştığını göstermeye çalışacağız. Klasik metafiziğe yönelik eleştirilerini onun eserlerinden faydalanarak ortaya koymaya çalıştığımız için söz konusu metafiziğin tam olarak anlamını belirlemenin zor olduğunu da söylemek gerekir. Klasik metafizik ifadesinin gönderiminde bir belirsizlik olduğunun farkında olarak bu terimin hangi düşünceleri kapsadığını Kant'ın eserlerinden ve eleştirilerinden yola çıkarak tespit etmeye çalışacağız. Bu nedenle eserde bu terimin anlamının ve delaletinin içeriğinin Kant'ın kendisinden yola çıkılarak oluşturulduğunun öncelikle ifade edilmesi gerekir.

Çalışma konusunun belirlenmesinde ve sonraki süreçlerde gerek konunun karşılıklı müzakeresinde gerekse de yazılan metnin değerlendirilmesinde hiçbir şekilde katkısını eksiltmeyen hocam Prof. Dr. Ahmet Ayhan ÇİTİL'e şükranlarımı sunuyorum. Eserin ortaya çıkma sürecinde işlerin çoğunluğunu üstlenen ve bu konuda bana desteklerini de esirgemeyen eşim Hatice UĞURLU'ya ayrıca teşekkür ediyorum. Metni okuyup dil ve gramer itibari ile düzeltmelerde bulunarak eserin olgunlaşmasına katkı sağlayan Dr. Mehmet Tabakoğlu hocama ve Rabia Salur hanım efendiye de şükranlarımı sunuyorum.

Dr. Ahmet UĞURLU

11.10.2019